

pave!

Să cunoaştem drepturile pacienţilor

Asociația P.A.V.E.L.

Sa cunoaştem drepturile pacienţilor

Orice sistem de sănătate publică se organizează în jurul a 3 componente esenţiale: personalul medical, pacientul şi finanţatorul serviciilor de sănătate publică, împreună cu relaţiile care se stabilesc între acestea. Relaţia dintre medic şi pacient este de departe cea mai importantă, de ea depinzând în mod esenţial eficacitatea actului medical. Sistemele de sănătate se pot centra, în principiu, pe oricare dintre aceste componente, ideal ar fi ca relaţia medic – pacient să fie cel puțin luată în calcul.

În România, sistemul medical este centrat pe pacient, luând în calcul asigurarea accesului acestuia la cel mai bun tratament existent în ţară . Relaţia dintre medic şi pacient este de tip special, presupune în primul rând încredere din partea acestuia din urmă în cunoştiinţele profesionale ale medicului şi în voinţa acestuia de a –l trata în cel mai bun mod posibil în situaţia dată.

Încrederea pacientului se câştigă, şi acest lucru este posibil strict prin respectarea drepturilor pe care le presupune Jurământul lui Hipocrate. Din punct de vedere moral, medicul are obligaţia să trateze pacientul respectiv aşa cum s – ar vrea tratat de alţii în aceeaşi situaţie. Pentru a putea beneficia de îngrijiri de cea mai buna calitate şi pentru a proteja cel mai important drept al omului, dreptul la o viaţa sanatoasa, atat documnetele internationale, cat şi actele cu caracter national au creat un cadru institutional care are drept scop familiarizarea pacientului si a corpului medical cu drepturile pe care pacientul le are in cadrul sistemului de ingrijiri de sanatate.

Centrul de Resurse şi Servicii P.A.V.E.L.
(In incinta Institutului Oncologic "Prof. Dr. Alexandru Trestioreanu", camera 116)

Şoseaua Fundeni Nr. 252 Sector 2, Bucureşti

Tel/fax: (021) 311 27 00

Tel: (021) 318 32 69/52, int. 1551

www.asociatiapavel.home.ro

CANCER Help Line: 0 800 800 421

Informare, asistenţă şi consiliere pentru pacienţii cu cancer (copii şi tineri) şi familiile lor

SEMNE DE ALARMĂ PENTRU PREVENIREA CANCERULUI LA COPII

SAINT SILUAN - calugăr rus, care s-a rugat neîncetat pentru toţi oamenii
S: SEEK (Rău) Stare de rău: ajutor medical la timp, pentru simptome persistente

I: EYE (Ochi) Pata albă pe ochi, orbire, bulbucare, strangere din ochi - persistenta

L: LUMP (Nodul) Umflatură în una din zonele: abdomen, pelvis, testicole, cap, gât, membre sau glande

U: UNEXPLAINED (Inexplicabil) Febra, pierderea greutateii, a poftei de mancare, paloare, oboseală, sângerari, apariţia de vânătăi

A: ACHING (Durere) Dureri de oase, încheieturi şi spate, fracturare cu usurinţă a oaselor

N: NEUROLOGICAL SIGNS (Neurologic) Schimbare în compartament, pierderea echilibrului, dificultăţi de mers, dureri de cap, mărirea capului

Această listă a fost făcută de către: South African Children' s Cancer Study Group

Trimiteri legislative

Declarația Universală a Drepturilor Omului (1948)

Convenția Internațională asupra Drepturilor Civile și Politice (1966)

Convenția Internațională asupra Drepturilor Economice, Sociale și Culturale (1966)

Convenția Europeană asupra Drepturilor Umane și Libertăților Fundamentale (1950)

Carta Socială Europeană (1961).

Codul Penal

Codul de Procedură Penală

Legea 46/2003: Legea drepturilor pacientului

Codul deontologic al medicilor

Jurământul lui Hippocrates

International Code of Medical Ethics of the World Medical Association – 1949

Legea 306/2004: Legea exercitării profesiei de medic

Decizie 40/2004: Asigurarea informării corecte și a pluralismului

Decizie 248/2004: Protecția demnității umane și a dreptului la propria imagine

Principalele **drepturi ale pacienților stabilite de către Organizația Mondială a Sănătății** regăsite și în Legea Drepturilor Pacienților, nr. 46/2003 sunt:

1. Orice persoană are dreptul de a fi respectat ca ființă umană.
2. Orice persoană are dreptul la autodeterminare.
3. Oricine are dreptul la integritate fizică și mentală și la securitatea persoanei sale.
4. Oricine are dreptul de a pretinde respectarea intimității sale.
5. Oricine are dreptul la respectarea valorilor sale morale și culturale precum și a convingerilor sale filozofice.
6. Oricine are dreptul la o protecție corespunzătoare a sănătății asigurată prin măsuri preventive și curative care urmăresc atingerea nivelului personal optim de sănătate.

Aplicarea setului de drepturi ale pacienților implică asigurarea acestora fără discriminare; drepturile trebuie respectate în mod egal.

Dreptul de a fi respectat ca ființă umană

Legea nr.46/2003 prevede la art. 3 dreptul pacientului de a fi respectat ca persoană umană, fără nici o discriminare, prin discriminare, în sensul legii, înțelegându-se distincția care se face între persoane aflate în situații similare pe baza rasei, sexului, apartenenței etnice, originii naționale sau sociale, religiei, opțiunilor politice ori antipatiei personale.

Dreptul la îngrijiri medicale

Potrivit art. 2 din Legea drepturilor pacientului, pacienții au dreptul la îngrijiri medicale de cea mai înaltă calitate de care societatea dispune, în conformitate cu resursele umane, financiare și materiale. Această normă juridică consacră un drept căruia îi corespunde implicit obligația corelativă a statului român de a lua toate

măsurile necesare, politice, sociale, fiscale și legislative, pentru asigurarea unor îngrijiri medicale calitative.

Dreptul la autodeterminare

Potrivit prevederilor art. 13 din Legea nr. 46/2003, pacientul are dreptul să refuze sau să oprească o intervenție medicală asumându-și în scris răspunderea pentru decizia sa, cu obligația corelativă din partea cadrelor medicale de a explica pacientului consecințele refuzului său ale opririi actelor medicale.

Autodeterminarea, autonomia pacientului este capacitatea acestuia de a lua decizii legate de îngrijirea sau cercetarea medicală, de a alege între un set de opțiuni, reflectând și deliberând în același timp asupra alegerii sale.

Dreptul pacientului la informația medicală

Unul dintre cele mai importante drepturi ale pacientului este dreptul la informația medicală, reglementat în capitolul II al Legii nr. 46/2003. Potrivit acestor norme juridice, pacientul are dreptul de a fi informat asupra stării sale de sanatate, a intervențiilor medicale propuse, a riscurilor potențiale ale fiecărei proceduri, precum și cu privire la date despre diagnostic și prognostic. Pacientul are, de asemenea, dreptul de a decide dacă mai dorește să fie informat în cazul în care informațiile prezentate i-ar cauza suferință, are dreptul de a cere în mod expres să nu fie informat ori să își aleagă o alta persoană care să fie informată în locul său. Informația corectă, completă și accesibilă pacientului, raportată la nivelul său de înțelegere, cu privire la starea sa de sănătate și la consecințele acordării sau neacordării serviciului medical, constituie premisa unui consimțământ valabil exprimat, al solicitării unei alte opinii medicale ori a refuzului de a primi niște servicii medicale.

Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății la art. 38 prevede obligația cetățenilor români și a oricăror alte persoane aflate pe teritoriul României de a se supune măsurilor de prevenire și combatere a bolilor transmisibile, de a respecta întocmai normele de igienă și sănătate publică, de a oferi informațiile solicitate și de a aplica măsurile stabilite privind instituirea condițiilor pentru prevenirea îmbolnăvirilor și pentru promovarea sănătății individului și a populației.

Pentru a putea beneficia de drepturile conferite prin lege, pacienții asigurați în sistemul asigurărilor sociale de sănătate au următoarele obligații:

- a) să se înscrie pe lista unui medic de familie;
- b) să anunțe medicul de familie ori de câte ori apar modificări în starea lor de sănătate;
- c) să se prezinte la controalele profilactice și periodice stabilite prin contractul-cadru;
- d) să anunțe în termen de 15 zile medicul de familie și casa de asigurări asupra modificărilor datelor de identitate sau a modificărilor referitoare la încadrarea lor într-o anumită categorie de asigurați;
- e) să respecte cu strictețe tratamentul și indicațiile medicului;
- f) să aibă o conduită civilizată față de personalul medico-sanitar;
- g) să achite contribuția datorată fondului și suma reprezentând coplata, în condițiile stabilite prin contractul-cadru;
- h) să prezinte furnizorilor de servicii medicale documentele justificative care atestă calitatea de asigurat.

cele mai diverse fapte și chiar și rezultatul autopsiei.

•**Art.17** Secretul există și față de aparținători, de colegi și cadre sanitare neinteresate în tratament.

•**Art.18** Secretul persistă și după terminarea tratamentului, sau moartea pacientului.

•**Art.22 Evidențele medicului** (registru, fișe, foi, condici de operație, procese verbale de necropsie) trebuie păstrate ca materiale secrete.

Dreptul la integritate fizică și mentală și la securitatea persoanei

Constituția României la art. 22 prevede **dreptul** la viață și **integritate** fizică și psihică, astfel:

(1) **Dreptul** la viață, precum și **dreptul** la **integritate** fizică și psihică ale **persoanei** sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi supus torturii și nici unui fel de pedeapsă sau tratament inuman sau degradant.

Textul se întemeiază pe prevederile art. 3 din **Declarația Universală a Drepturilor Omului** și ale art. 6 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice. De asemenea textul dă curs unor angajamente pe care România și le-a asumat prin aderarea la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente crude, inumane sau degradante.

Dreptul la tratament și îngrijiri medicale

Art. 29 din Legea nr. 46/2003 reglementează obligația furnizorilor ca, în cazul în care aceștia sunt obligați să recurgă la selectarea pacienților pentru anumite tipuri de tratament care sunt disponibile în număr limitat, selectarea se face numai pe baza criteriilor medicale.

Dreptul la confidențialitatea informațiilor și viața privată a pacientului

Constituția României consacră la art. 26 principiul potrivit căruia autoritățile publice respectă și ocrotesc viața intimă, familială și privată a cetățenilor români. Respectând acest principiu fundamental, Legea nr. 46/2003 reglementează în capitolul IV dreptul la confidențialitatea informațiilor și viața privată a pacientului. Potrivit prevederilor art. 21 și art. 22 din lege, toate informațiile privind starea pacientului, rezultatele investigațiilor, diagnosticul, prognosticul, tratamentul, datele personale sunt confidențiale chiar și după decesul acestuia, putând fi furnizate numai în cazul în care pacientul își dă consimțământul explicit sau dacă legea o cere în mod expres.

Informațiile medicale care țin de pacient aparțin domeniului **INFORMATIILOR CLASIFICATE**, nefiind un domeniu public și nu sunt transparente. Din punct de vedere juridic, pentru situațiile în care informațiile medicale se dau publicului fără incuviințarea pacientului, se constituie culpa "*res ipsa loquiter*" (faptele vorbesc de la sine). **Codul Penal la art. 214.—(1)** prevede: Divulgarea, fără drept, a unor date de către acela căruia i-au fost încredințate sau de care a luat cunostință în virtutea profesiei ori funcției, dacă fapta este de natură a aduce prejudicii unei persoane, se pedepsește cu **închisoare de la 3 luni la un an** sau cu zile-amendă.

Codul de deontologie medicala prevede:

•**Art.14 Obiectul secretului** este tot ceea ce medicul, în calitatea lui de profesionist, a aflat direct sau indirect în legătură cu viața intimă a bolnavului, a familiei, a aparținătorilor, precum și probleme de diagnostic, prognostic, tratament, circumstanțe în legătură cu boala și